

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА
БЕОГРАД

Примљено:	7.4.2022		
Оргјед.	Број	Прилог	Вредност
01	701/1	/	/

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета
Број: 612-00-00375/8/2021-03
Датум: 10. 03. 2022. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

На основу члана 21, став 1, тачка 1 Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ бр. 88/17, 73/18, 27/18 - др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21- Аутентично тумачење, 67/21 – др. закон и 67/21) Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној дана 10. 03. 2022. године, донела је

РЕШЕЊЕ о акредитацији студијског програма

Утврђује се да Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, са седиштем у Београду, у улици Јове Илића бр. 165, ПИБ: 101746499, Матични број: 07028121, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма Докторских академских студија (ДАС) - Политикологија, у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области Политичких наука, за упис 20 (двадесет) студената у седишту Установе.

На основу овог решења, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаће уверење о акредитацији студијског програма из става 1. овог решења.

Образложење

Високошколска установа Универзитет у Београду – Факултет политичких наука (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Београду, у улици Јове Илића бр. 165, је дана 16. 11. 2021. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма Докторских академских студија (ДАС) – Политикологија, у даљем тексту: СП) под бројем 612-00-00375/2021-03.

У складу са чланом 21, став 2, тачка 1 Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/17, 73/18, 27/18 - др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21 - аутентично тумачење, 67/21 и 67/21 - др. закон), Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је Поткомисију за образовно-научно поље

Друштвено-хуманистичких наука (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о захтевима за акредитацију.

Комисија је усвојила Предлог за именовање рецензентске комисије на седници одржаној 13. 12. 2021. године, а директор Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању именовао је рецензентску комисију дана 13. 12. 2021. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 18. 01. 2022. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и евентуалне оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализаног СП, и поднела га Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је поднела Извештај о оцени испуњености стандарда за акредитацију СП (у даљем тексту: Извештај) у коме је утврдила да су испуњени стандарди прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС”, бр. 13/19, 1/21 и 19/21) и предложила је Комисији да донесе решење о акредитацији студијског програма.

Комисија је, на седници одржаној дана 10. 03. 2022. године, на основу Извештаја Поткомисије и Извештаја РК, донела **Решење о акредитацији студијског програма Докторских академских студија (ДАС) – Политикологија**, који се реализује на ВШУ у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука.

Констатује се да је ВШУ доставила документацију у складу са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма дана 16. 11. 2021. године.

На основу Извештаја РК, Извештаја Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, утврђена је испуњеност прописаних стандарда за акредитацију студијског програма, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама, и то:

Посебан стандард: Компетентност високошколске установе за реализацију докторских студија

Установа је доставила све нужне податке за утврђивање компетентности подносиоца захтева за реализацију докторских академских студија у области политичких наука. Сви прилози (Табеле од П.1. до П.7. и Прилози П.1. и П.2.) су уредно попуњени и поднети.

Установа је доставила програм научно-истраживачког рада за период 2021-2024. године. Такође је приложила Одлуку Одбора за акредитацију научноистраживачких организација од 24.04.2018. године према којој се Факултет политичких наука акредитује у области друштвених наука – политичке науке, међународни односи и међународна политика, новинарство и комуникологија, социјални рад и социјална политика.

Сви посматрани параметри који су неопходни за вредновање компетентности установе својом бројношћу надилазе основне услове прописане стандардом. Број одбрањени докторских дисертација у ВШУ је 752, а магистарских теза 1189. У Установи се тренутно реализује 9 пројеката, од који 2 ресорног министарства, 6 међународних и 1 други пројекат. У научноистраживачке пројекте је укључено укупно 105 наставника. У

претодној школској години објављено је 14 радова категорије М10, 23 рада категорије М21-М23, 14 радова категорије М24, 33 рада категорије М51 итд.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 1: Структура студијског програма

Студијски програм ДАС Политикологија Факултета политичких наука садржи све елементе предвиђене законом и захтевима стандардима у погледу назива, циљева, исхода учења. Услови уписа су дефинисани Законом о високом образовању, Статутом Факултета (чл.105-107), као и Правилником о докторским студијам (чл.11-18) са његовим изменама из 2019. године.

У Статуту су нормирани и услови преласка са других студијских програма, као и преношење ЕСПБ. Преношење се може вршити само у оквиру истог степена и врсте студија, а само изузетно за студенте који учествују у програмима међународне мобилности може се вршити пренос ЕСПБ бодова између различитих студијских програма у оквиру свих степена и врсте студија.

Такође, у чл. 5 Правилника о измени и допуни правилника о докторским студијама нормира могућност уписа докторских студија без пријемног испита лица која су започела докторске студије у истој или сродној научној области на Факултету или другој високошколској установи. У овом случају може му се признати највише 90 ЕСПБ.

Академски назив који се стиче је Доктор наука – политичке науке. Сврха студијског програма докторских студија политикологије је развој науке о политици, као и критичког промишљања политичких појава и процеса у друштву.

Исход процеса учења јесте овладавање теоријско-методолошким знањима и способностима критичког промишљања и критичке анализе достигнутог нивоа теоријских студија политикологије код нас и у најразвијенијим регионима света.

У првом семестру студент може да бира предмете из два тематска блока. У првом блоку бира два од 12, а у другом један од 36. На овај начин избором предмета које ће изучавати и полагати студенти самостално обликују своја истраживања и дисертацију.

У другом семестру програм нуди два обавезна курса: Теоријско епистемолошки и методолошки приступи и Истраживачки семинар. Као трећи предмет студенти бирају један од девет методолошких предмета специјализованих за одређено поље истраживања и израде докторске дисертације.

Током трећег и четвртог семестра студенти учествују у раду истраживачког семинара (стичу знања и вештине потребне за израду теоријског и методолошког оквира истраживачког пројекта и за израду идејне скице дисертације) и докторског семинара (докторанд брани идејни нацрт дисертације пред колегама и професорима из области предвиђеног истраживања).

Ове докторске студије трају укупно 3 године. Последња година студија, пети и шести семестар, посвећена је искључиво докторској дисертацији.

Овај студијски програм докторских студија одговара оптерећењу од 180 ЕСПБ бодова. Од тога се 60 ЕСПБ стиче полагањем испита из наставних предмета, а 120 ЕСПБ истраживачим радом у вези докторске дисертације и самом израдом и одбраном дисертације (знатно више од предвиђеног минималног стандарда 50% ЕСПБ). Предавања чине 25,6% од укупног броја часова активне наставе, чиме је задовољен услов да минимално 25% од активне наставе буду предавања. Настава из наставних предмета изводи се као групна или индивидуална (менторска), у зависности од типа предмета и броја студената. Групна настава изводи се на обавезним предметима. Настава на

изборним предметима се организује ако се пријави најмање 5 студената (чл.33 Правилника о докторским студијама).

Факултет је накнадно доставио Извештај о самовредновању докторских академских студија политикологије. Овај извештај је у неким деловима исти као раније достављен Извештај о самовредновању Факултета политичких наука.

У накнадно достављеном извештају се наводи да Установа врши, поред осталог, хармонизацију и надовезивање исхода учења кроз већи број предмета студијског програма у оквиру Политиколошког одељења, што је свакако добра мера у поступку за обезбеђење квалитета, којом се избегава понављање истих садржаја.

Оно што није постигнуто, на шта се у извештају Установа критички осврће, јесте чињеница да није у могућности да утврди да ли исходи учења и стручност коју студенти докторских студија добијају на крају студија одговара потребама тржишта. У овом циљу у наредном периоду неопходно је да Факултет обезбеди механизме за добијање повратне информације са тржишта, како би на тај начин обезбедио редовно и систематско проверавање исхода учења и стручности. У овом циљу Факултет је основао Центар за каријерни развој, који треба да ради на повезивању Факултета са јавним институцијама и обезбеђивање праксе за студенте. Међутим, као што се напомиње у манама уз Стандард 15, овај Центар до сада није укључивао студенте докторских студија у своје активности.

Стога се као мера и активност за унапређење Стандарда 4 предлаже периодично преиспитивање циљева студијског програма, структуре и садржај студијског програма у погледу односа опште академских, научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина. Такође се истиче потреба да Факултет остане у вези са својим докторантима, јер једино праћењем њихових постигнућа у каснијем професионалном развоју може да се процени релевантност програма за тржиште рада.

На сајту Факултета у рубрици *Правни акти, планови и извештаји* постоји норматива којом се уређује обезбеђење квалитета, али је потребно активније у пракси преиспитивати, обезбедити и на крају унапредити квалитет у свим областима.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 2: Сврха студијског програма

Сврха студијског програма докторских студија политикологије је развој науке о политици, као и критичког промишљања политичких појава и процеса у друштву. Основна сврха докторских студија политикологије је да докторанди остваре оригиналан научни и истраживачки допринос, да понуде нове теоријске увиде и нова научна објашњења друштвених појава, начина успешног и неуспешног функционисања институција и политичког система у целини.

Програм образује студенте за истраживачки и научни рад, академски рад, али поред овога и за високо специјализоване послове у институцијама и унутар политичког процеса. Сврха програма је јасно дефинисана.

Мисија и циљеви Установе нису посебно истакнути у П 1.1. Наведени су у Извештају о самовредновању установе. Може се рећи да је сврха програма у складу са њима.

План и програм ових докторских студија начињен је тако да обезбеђује стицање општих и специфичних компетенција из стандарда. Питање је само њихове корисности, будући да, као што и сам Факултет наводи, „докторат из политичких наука није доволно препознат у сврху запошљавања које није академске природе“.

Курикулум студијског програма пружа неопходна знања и вештине за постизање постављених циљева. Поред теоријских дисциплина, састоји се и из дисциплина које се директно и индиректно баве политичким системом у циљу стицања знања везаних за институционалне претпоставке функционисања система и образује студенте за развијање модела успешног институционалног дизајнирања, као и препознавање слабости или врлина одређених модела. Најзад, група дисциплина компаративних студија омогућава студентима да стекну вештине научног поређења политика и институционалних система, као и процене могућности примене одређених политика или модела изван контекста у коме су настали.

На сајту Факултета су доступне информације о сврси овог студијског програма и компетенцијама дипломираних студената.

PK је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

Студијски програм Докторске академске студије – Политикологија има јасно дефинисане циљеве који проистичу из основне сврхе студијског програма и тичу се стицања академског звања доктор наука – политичке науке. Општи циљ студијског програма докторских студија политикологије јесте образовање стручњака у области студија политке који су способни да се баве научним и истраживачким радом и да обављају високо специјализоване послове.

Циљеви везани за процес студирања су унапређивање постојећих и стицање нових научних знања и вештина у следећим областима: политичка теорија и методологија, политичка социологија, политички систем и институције, јавна администрација, управљање и јавне политике, компаративна политика, политички и привредни системи, политикологија религије. Ови циљеви су усклађени са мисијом Универзитета – Факултета политичких наука, која се једино наводи у Извештају о самовредновању установе, али не и у Прилогу 1.1.

Значајани циљеви студијског програма су оспособљавање за писање научних и стручних радова, аналитичких студија и предлога политика које могу унапредити постојећу праксу, као и смањивање злоупотреба у политичкој сferи и афирмација контролних и регулационих институција и пракси, борба против корупције и других врста злоупотреба у јавном сектору. Такође и унапређивање грађанских врлина и улоге образовања и оснаживања грађана за учешће у политичком процесу и раду институција

Циљеви овог програма су у складу са циљевима високошколске установе, онако како су наведени у Извештају о самовредновању установе.

У Додатку дипломи наведени су основни циљеви програма у областима које су обухваћене њиме.

Закључак: Рецензентска комисија је констатовала да задати циљеви студијског програма ДАС Политикологија укључују постизање одговарајућих компетенција и

академских вештина, као и методе за њихово стицање. Циљеви су у складу са основним задацима и циљевима високошколске установе на којој се програм изводи.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Развојене су опште од специфичних способности које стичу студенти и у складу су са структуром и садржајем студијског програма, као и са предвиђеним исходима. Као опште се наводе остицање теоријско-методолошких знања, развијање научно-истраживачких капацитета и способљеност за теоријско-методолошко истраживање. Савладавањем студијских програма докторских студија студент стиче компетенције квалификованог истраживача који може самостално да спроводи, организује и води независно истраживање. Ове компетенције се верификују научним радовима, које кандидат мора да публикује пре одбране докторске дисертације.

Специфичне предметне компетенције се развијају сходно ужој области (или групи дисциплина) на које се студент усмерава. То је вероватно и разлог што су прилично апстрактно дате, како би биле покривене све уже области. Може се рећи да су углавном у складу са структуром и садржајем студијског програма, као и са предвиђеним исходима. На сајту Факултета (П.1.1) нема података о условима и поступцима неопходним за завршавање овог студијског програма, који су усклађени са циљевима, садржајем и обимом студијског програма.

По завршетку студија студенти стичу научни назив: „доктор наука – политичке науке“. У Додатку дипломе на српском језику наведени су одслушани курсеви и стечене оцене. Поред навођења циљева програма, у њој су дате и опште компетенције и опште компетенције које стиче студент.

Исходи учења на студијском програму Докторске академске студије – Политикологија у складу су са исходима учења (знањима, вештинама, способностима и ставовима) дефинисаним националним оквиром квалификација (Закон о Националном оквиру квалификација Републике Србије: 27/2018-3, 6/2020-3, 129/2021-15 (др. закон))
Додатак дипломи је доступан на увид јавности: <https://www.fpn.bg.ac.rs/doktorske-studije-politikologije>

Закључак: Рецензентска комисија је установила да су дефинисане опште и специфичне компетенције и да су у складу са структуром и садржајем студијског програма ДАС Политикологија. Прецизно су описане и усклађене са исходима датим у курикулуму. Комисија је такође констатовала да су услови и поступци неопходни за завршавање студија и за добијање дипломе овог нивоа образовања дефинисани у Додатку дипломи, усклађени са циљевима, садржајем и обимом студијског програма.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 8 (осам).

Стандард је испуњен.

Стандард 5: Курикулум

Комисија констатује да је Установа доставила све прилоге и табеле које се односе на Стандард 5. Структура курикулума ДАС – Политикологија обухвата распоред предмета по семестрима, статус предмета (изборни или обавезни, број часова активне наставе и број ЕСПБ - појединачно и укупно).

Детаљан опис предмета дат је у Књизи предмета која садржи: назив предмета, имена наставника, статус предмета, број ЕСПБ, услов за похађање предмета, циљ предмета, исход предмета, садржај, препоручену литературу, методе извођења наставе, начин провере знања и оцењивање.

РК констатује да је Установа накнадно доставила силабусе неких предмете из курикулума, који су првобитно недостајали у документацији.

Студијски програм је осмишљен тако да се активна настава која укључује предавања одвија у прва четири семестра, док пети и шести семестар подразумевају искључиво студијски истраживачки рад. Такође, преко 80% часова предавања који су предвиђени студијским програмом одвија се у прва два семестра.

- Први семестар се састоји из два изборна тематска блока. Први (студент бира 2 од 12 предмета) је према ужој научној области усмерен на политичку теорију, политичку историју и методологију политичких наука, политичке системе, јавну управу и јавне политике, политичку економију и финансије, студије рода, док други тематски блок (студент бира 1 од 36 предмета) осим предмета који се већ налазе у првом блоку садржи и све друге предмете који се изводе на другим студијским програмима докторских академских студија у Установи.
- Други семестар садржи два обавезна предмета (Теоријско-епистемолошки и методолошки приступи и Истраживачки семинар) и један изборни блок у коме студент бира 1 од понуђених 9 предмета који су такође теоријско-методолошке природе.
- У трећем и четвртом семестру студенти се припремају за избор теме докторске дисертације, изучавање релевантне литературе и рад на пријави теме докторске дисертације. Предвиђено је да кроз 35 (од укупно 40) часова студијског истраживачког рада на предметима Докторски семинар, Израда и одбрана критичког прегледа литературе о теми докторске дисертације, Израда и јавна одбрана нацрта пријаве дисертације, Студијски истраживачки рад, Објављивање једног рада као резултата истраживања и Отворени докторски семинар/представљање рада на научној конференцији студент буде оспособљен за самостални научно истраживачки рад и припремљен за подношење пријаве теме и писање докторске дисертације.
- Пети и шести семестар посвећени су формалној Пријави докторске дисертације, Студијском истраживачком раду и писању дисертације, Одбрани докторске дисертације (40 часова СИР-а, 3 часа – остали часови и 60 ЕСПБ).

Укупан број часова активне наставе на студијском програму износи 20,17 у недељном просеку што није мање од 600 часова у током целе школске године. Часови активне наставе који обухватају предавања (први семестар $12 \times 15 = 180$ други семестар $14 \times 15 = 210$, трећи семестар $3 \times 15 = 45$, четврти семестар $2 \times 15 = 30$, укупно 465 часова предавања) представљају нешто више од четвртине укупног броја часова активне наставе (предавања+СИР у свим семестрима 1815 часова) чиме је испуњен захтев да број часова предавања у односу на укупан број часова активне наставе износи најмање 25%. У прва два семестра предавања чине већи део часова активне наставе, док се на другој години студија тај однос мења у корист студијског истраживачког рада (5 часова предавања, 35 СИР). Трећу годину студија карактерише искључиво студијски истраживачки рад. Број бодова (ЕСПБ) који се односе на докторску дисертацију надмашује захтеваних 50% укупног броја ЕСПБ на студијском програму.

Анализом структуре и садржаја курикулума, комисија је установила да је наставни план и програм осмишљен тако да у потпуности оспособљава докторанда за самостални научноистраживачки рад у области политичких наука. Захтеви у погледу израде и одбране докторске дисертације регулисани су Правилником о докторским студијама и прецизно наведени у Табели 5.3. која се односи на захтеве везане за припрему докторске дисертације. Нарочито истичемо активности студената предвиђене за четврти семестар у погледу потребе објављивања рада и представљања рада на научној конференцији који су у вези са предметом докторске дисертације и претходе формалној пријави теме.

На основу свега наведеног, Комисија закључује да докторанд на основу овако конципираног курикулума може да стекне сва неопходна теоријска, методолошка и практична знања за припрему и израду докторске дисертације из научне области политичких наука, односно ужих научних области политичка теорија, политичка историја и методологија политичких наука, политички системи, јавна управа и јавне политике, политичка економија и финансије, студије рода.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

На основу достављене документације и њене анализе, установљено је да је докторски студиј Политикологије на ФПН у Београду конципиран на начин да студентима омогућава стицање најновијих знања из области политикологије и то не само не теоретском нивоу, већ и кроз развој истраживачких компетенција, што се постиже савладавањем обавеза из методолошких предмета. Студентима су јасно назначене процедуре и услови уписа (Прилог 7.1. Конкурс за упис на докторске студије – доступно), а знање које ће стећи је на нивоу европских и светских универзитета из ове области.

Овај докторски студиј је компатибилан са докторским студијама на Централно европском универзитету Central European University, Doctoral School of Political Science, Public Policy, and International Relations

<https://dsps.ceu.edu/sites/pds.ceu.hu/files/attachment/basicpage/469/dspscurriculum21-22f.pdf>

универзитету у Немачкој University of Konstanz, PhD in Politics and Public Administration

<https://www.polver.uni-konstanz.de/en/studies/doctoral-studies/prom/structure/> и са

докторским студијама у Лондонској школи за економију и политичке науке The London School of Economics and Political Science, PhD Political Science

<https://www.lse.ac.uk/study-at-lse/Graduate/degree-programmes-2022/MResPhD-Political-Science> (Прилог 6.1. 6.2. и 6.3. – доступно отварањем хиперлинка). Такође, достављени су и курикулуми акредитованих студијских програма који потврђују усаглашеност докторског студија са горе наведеним програмима докторских студија на европским универзитетима (Прилог 6.4. – доступно отварањем хипер линка).

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 7: Упис студената

Прилог 7.1. Конкурс за упис на докторске академске студије за школску 2021/22 садржи информације о општим условима за упис, одређује број места за буџетске и самофинансирајуће студенте, поставља параметре за рангирање кандидата, даје информације о пријави на конкурс и датумима уписа, као и информације о трошковима уписа буџетских студената и висину школарине за студенте који се сами финансирају. Доступне су и информације о упису на студијски програм лица са академским звањем “магистар наука”, као и упис лица која су започела докторске студије у истој или сродној научној области, као и начин спровођења пријемног испита, те посебна мерила за рангирање кандидата по студијским програмима. У конкурсу су садржане информације о истицању прелиминарне и коначне ранг листе кандидата, као и о самом упису домаћих и страних држављана, те о упису домаћих држављана који су претходно образовање стекли у иностранству, упис лица са инвалидитетом. Наведена је сва потребна документација за

упис на студијски програм, као и датуми реализације свих предвиђених активности – од пријаве кандидата на конкурс, до уписа на студијски програм.

Редослед кандидата за упис на докторске студије, у зависности од студијског програма, утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним и мастер академским студијама, дужине студирања на основним и мастер студијама, остварених научних резултата и резултата постигнутих на пријемном испиту. Пријемни испит, Факултет ће организовати кроз интервјује са кандидатима и оценом писаних радова кандидата о образложености истраживачке намере, односно писма о намерама кандидата. На интервјујима са кандидатима комисије ће проверавати знање, склоност и способност кандидата за научноистраживачки рад.

У оквиру Стандарда 7 приложена је и Табела 7.1. - Број студената који се уписује на дати студијски програм. У Табели 7.1 је исказан број студената који се уписују на докторске академске студије, број наставника и истраживача ангажованих на студијском програму, укупан број наставника у свим звањима на Факултету, као и простор којим факултет располаже.

Закључак. Након анализе Прилога 7.1, Комисија констатује да Факултет испуњава услове у погледу планираног броја студената и тражених способности кандидата за упис на докторске академске студије овог факултета, као и признавање ЕСПБ са других факултета друштвено – хуманистичких и сродних наука, као и са магистарских студија. У оквиру приложene Табеле 7.1 уредно се види број студената који се уписују на студијски програм, уз број наставника, тако да користећи формулу за израчунавање максималног броја студената (максималан бр. студената = бр. ментора * 5 подељено са трајањем студијског програма изражено у годинама), Комисија констатује да је испуњен и услов у погледу одговарајућег броја студената

PK је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Прилог 8.1 садржи Извод из Статута Универзитета у Београду – Факултета политичких наука који је посвећен докторским академским студијама. Чланом 105 предвиђени су услови за упис на докторске студије, те је наведено да се ближи услови уређују општим актом Факултета, а у складу са општим актом који доноси Сенат Универзитета у Београду.

Прилог 8.2 чине: Правилник о докторским студијама на Универзитету у Београду, Правилник о докторским студијама на Универзитету у Београду – Факултету политичких наука, као и Правилник о измени и допуни Правилника о докторским студијама на Универзитету у Београду – Факултету политичких наука.

Правилник о докторским студијама на Универзитету у Београду садржи начела, задатке и облике докторских студија, информације о студијским програмима и језику студија, условима уписа на докторске студије, податке о наставницима и истраживачима, услове под којима се бирају; услове, одређивање и промену ментора, појам докторске дисертације, њен облик и садржај, правила о пријави теме, комисији за оцену научне заснованости, оцени дисертације, комисији за одбрану, правила о одбрани, заштити резултата, репозиторијуму одбрањених дисертација, промоцији и евидентији радова.

Правилник о докторским студијама на Универзитету у Београду – Факултету политичких наука и Правилник о измени и допуни Правилника о докторским студијама на Универзитету у Београду – Факултету политичких наука садрже основне информације о докторским академским студијама, условима и начину уписа, конкурсним роковима,

комисији за упис, евиденцијама које води Факултет, статусу студената, дисциплинској одговорности, року за завршетак докторских студија, организацији наставе, оцењивању, испитним роковима, такође садржи детаљна објашњења и правила о писању пројекта докторске дисертације, предлагању теме дисертације, процедури одабира теме и ментора, предаји и провери дисертације, одређивању комисије, оцени докторске дисертације, одбрани докторске дисертације, заштити резултата истраживања, научном називу и промоцији.

Прилог 8.3.чини Правилник о докторским студијама на Универзитету у Београду – Факултету политичких наука и Правилник о измени и допуни Правилника о докторским студијама на Универзитету у Београду – Факултету политичких наука који садрже правила о условима и начину уписа, организацији и извођењу наставе, испитним обавезама, поступку пријаве и одбране докторске дисертације, заштити резултата истраживања, промоцији доктора наука, као и податке о другим питањима од значаја за докторске студије.

Уз документ Стандард 8. приложена је и Табела 8.1. Листа одбрањених докторских дисертација – докторских уметничких пројеката у високошколској установи у претходне три школске године са резултатима који су објављени или прихваћени за објављивање. Наведена табела садржи имена, имена ментора, називе докторских дисертација са датумима.

Увидом у текст Извештаја о самовредновању Стандард 8: Квалитет студената - Рецензентска комисија установила је да су самовредновањем обухваћене и анализиране све најбитније тачке овог стандарда, као што су доступност информација потенцијалним студентима о начину уписа и самом студирању на Установи, одабир студената односно да Установа вреднује постигнућа сваког студента појединачно у претходном образовању, једнакост и равноправност студената односно да на Установи постоји забрана дискриминације, позитивне дискриминације и сексуалног узнемиравања (односи се и на наставно и ненаставно особље), обавеза праћења наставе давањем информација на почетку године о обавезама током студирања и упознавање студената са календаром и наставним планом предвиђеним за наредну годину, уз давање информације о обавезному праћењу наставе. Тачке које су још анализиране и обрађене су начини полагања испита и оцењивање на испитима, анализа и унапређење система оцењивања, професионално понашање наставника и оцењивање студената, провера оцена студената и пролазност на испитима који су усклађени са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма. Средња оцена параметара који су подлегли оцењивању углавном прелази 3 на скали од 1 до 4, што је по мишљењу комисије задовољавајуће. Такође у извештају је садржана и процедура самовредновања која представља скуп међусобно повезаних радњи свих релевантних фактора на Установи (орган пословођења, стручни органи, службе, студенти...), инфраструктуре намењене студентима – односи се на употребу библиотеке, читаонице, студентског клуба и осталих просторија намењеним студентима. Јаке тачке мера за обезбеђивање квалитета су јасно дефинисане процедуре и критеријуми пријема и уписа студената, прецизно дефинисане и јавно објављене информације о садржају студијских програма и условима студија, транспарентне и добро уређене процедуре и критеријуми оцењивања на сваком наставном предмету и години студија, обезбеђена једнакост и равноправност студената при пријему и у току студија уз забрану дискриминације и сексуалног зlostављања, објективно оцењивање студената на испитима према унапред објављеним критеријумима, континуирано праћење пролазности студената по годинама и деловање у складу са анализама, примена критеријума оцењивања уз паралелну примену и корективних мера, и на крају, учествовање студената у процесу доношења одлука, али и велика заинтересованост студената за учешће у процесу

самоорганизовања и активизма кроз учешће у раду у великом броју студенских организација. Слабе тачке Извештаја о самовредновању у смислу Стандарда 8 уочене су као предлози за унапређењем квалитета који се односе на континуирани рад на унапређењу информационог система имајући у виду да се комуникација, обавештавање студената, пријава испита итд... обавља све више путем интернет странице Установе, посебно у време студирања у новонасталим епидемиолошким условима, где се чак и део наставе у пракси одвија путем виртуелних средстава комуникације, прилагођавање просторија библиотеке и књижаре згради Факултета, опремљање додатног простора ради унапређења квалитета и квантитета просторија за извођење наставе и испита и прилагођавање тог и осталих просторија што лакшем коришћењу од стране особа са посебним потребама. На крају, систем студирања, поготово у пољу друштвено-хуманистичких наука, требало би уподобити савременим захтевима смањења и корекције обимности градива и одступање од система *ex cathedra* начина извођења наставе у корист интерактивног и практичног приступа наставном процесу, чак и у смислу увођења система дуалног начина студија, те би то била једина препорука усмерена ка подизању квалитета наставног процеса.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 9: *Наставно особље*

Укупан број наставника и сарадника који је ангажован на реализацији студијског програма је 73. Такође, у настави је ангажовано троје наставника са непуним радним, као и шест наставника у допунском радном односу. Информација о руководиоцу ДАС Политикологија је доступна на сајту. Стандардом 9 је предвиђено и вредновање наставничких активности у склопу научноистраживачких пројекта. Из достављене документације се види да је 105 наставника и сарадника ангажовано на пољу пројектних активности. Од тога је 101 наставник и сарадник укључен у пројекте које финансира ресорно министарство (домаћи – фундаментални) и у оне који су међународног карактера. Четири наставника су укључена само у међународне пројекте. Пет наставника је укључено у пројекте који су окарактерисани као Д/ В. У менторској улози се налази 57 наставника. Анализом Табеле 9.8, од 57 наставника, њих 37 има активна менторства или су били у тој улози. Један наставник статистички прелази дозвољени број активних менторстава (има 6, а дозвољени број је 5), али из оправданих разлога што смо установили консултујући Установу. Наиме, једна од кандидаткиња је на породиљском одсуству, а две кандидаткиње у завршној процедури одбране својих докторских дисертација. Сви наставници испуњавају критеријуме за извођење наставе на докторским студијама и ради се о јако добром наставном кадру, са импозантним референцама, препознатим и на међународном нивоу. Установа је доставила и Правилник о избору наставног особља, потребне Уговоре за ангажовање гостојућих професора, сагласности о ангажовању наставника са других ВШУ. За све наставнике су доступни избоди из ЕБП ПУРС. За наставнике – стране држављане су достављени докази о боравку и раду у Србији.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 10: *Организациона и материјална средства*

За реализацију докторских академских студија Политикологија на Факултету политичких наука Универзитета у Београду користи се целокупан расположиви простор Факултета, који чини укупно 8.710,16 m², од чега је за извођење наставе у употреби 3.929,81 m². Имајући у виду чињеницу да на Факултету студира 2.900 студената, односно

да је обезбеђено 3,24 m² бруто простора по студенту, може се констатовати да за извођење наставног процеса постоји довољан простор, с обзиром да је испуњен стандард од најмање 4 m² бруто простора по студенту, односно од 2 m² по студенту за извођење наставе по сменама.

На Факултету политичких наука за извођење наставе се користе амфитеатар са 280 места, 17 слушаоница, 20 учионица, као и компјутерска лабораторија. У оквиру Факултета постоји простор за читаоницу, укупне површине 797,00 m², као и за библиотеку, чија је површина 246,10 m². Сходно наведеном, може се рећи да су обезбеђене просторије за извођење наставе за студенте докторског програма Политикологија, као и библиотечки простор и читаоница у складу са потребама образовног процеса.

Факултет је обезбедио и неопходну техничку опрему за спровођење квалитетног наставног процеса, засновану на информационо-комуникационим технологијама (скенери, штампачи, фотокопир апарати, видео пројектори, интерактивне паметне табле). Поседује и рачунарску учионицу са 21 рачунаром и непрестано ради на увећању функционалих капацитета и на модернизацији, како би студентима омогућио квалитетну наставу. Сви наставнички кабинети, канцеларије, као и просторије студентских организација су климатизоване и опремљене рачунарима и другом неопходном опремом. Укупан простор Факултета покривен је EDUROAM сервисом, као и RCUB мрежом за приступ интернету, који су на располагању студентима и запосленима на Факултету, а интегрисан је и нови Сименсов телекомуникациони систем на мрежну инфраструктуру.

Факултет је доставио потребне табеле и прилоге Стандарда 9 за установу, те се на основу истих може потврдити да за извођење докторског програма Политикологија за 60 студената постоје адекватни просторни капацитети, као и одговарајући лабораторијски простор за експериментални рад, који су опремљени опремом неопходном за савремено извођење наставе.

Библиотечки фондови Факултета садрже преко 67.000 библиотечких јединица, чemu се може додати и електронски приступ библиотечким базама података: Political Science Complete (450 часописа, 350 електронских књига, 50.000 научних чланака са конференција), 34 електронске књиге издавача Оксфорд и 12 часописа издавача T&F. Осим тога, преко академске мреже Факултет има приступ KoBSON сервисима, односно десетинама хиљада часописа (35.000) и електронских књига (160.000). У састав фонда библиотеке улазе и књиге на страним језицима које су део фондова центара на Факултету (Центра за америчке студије, Центра за британске студије, Центра за руске студије, Центра за екологију, Центра за међународно и хуманитарно право, Центра за студије мира и Центра за студије рода). Факултет је основао Репозиторијум ФПН који омогућава приступ научним публикацијама запослених и резултатима насталим у оквиру пројекта који се изводе на Факултету, а има и богату издавачку делатност с обзиром да издаје часописе Годишњак ФПН, Генеро, Политички живот, Политичке перспективе, CM – Communication and Media, Journal of Regional Security. Сходно наведеном, може се констатовати да је испуњен услов обезбеђености библиотечког фонда у обиму и квалитету потребном за остварење програма докторских студија Политикологија.

На побољшање услова за научно истраживачки рад докторанада Политикологија свакако утичу и уговори о сарадњи са бројним високошколским установама и акредитованим научним институтима и међународним организацијама у земљи и свету, са којима је Факултет политичких наука договорио размену научних информација, литературе, искуства, студената, сарадника и наставника, заједничко организовање програма и скупова, учешћа у пројектима и изради заједничких публикација. Сходно томе, може се потврдити да је студентима омогућен приступ базама података које су потребне за израду докторских дисертација и за научноистраживачки рад.

Научноистраживачка делатност на Факултету политичких наука предвиђена је Статутом Факултета и Правилником о научноистраживачким центрима као континуирана активност и иста се спроводи у складу са Програмом научно-истраживачког рада и Програмом развоја научноистраживачког подмлатка. Средства за финансирање обезбеђена су првенствено из буџета, с обзиром да је оснивач Факултета Република Србија, али и из осталих извора финансирања, као што су школарине, разне студентске уплате (приликом уписа, овере семестра, пријављивања испита и сл.), учешће у међународним пројектима и средства прибављена организацијом скупова. У Извештају о самовредновању Установе за период 2017–2020. године, који је достављен у документацији и јавно доступан на Факултету, Стандард 9, 10 и 11 разматрани су узимајући у обзир све јаке и слабе стране, као и могућности и претње, уз оцењивање и прикупљање података путем анкета. Стандард 9, који се односи на квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса је испуњен, а предложено је планирање нових набавки на годишњем или полугодишњем нивоу, и рад на унапређењу постојећих и нових уџбеника, као и библиотечких и информатичких ресурса. Стандард 10, у вези са управљањем високошколском установом и квалитетом ненаставне подршке, оцењен је као задовољавајући; препоручено је увођење обавезног усавршавања ненаставног особља и доношење плана развоја запослених. Стандард 11, који се односи на квалитет простора и опреме, сматра се испуњеним; предложено је даље проширивање постојећих просторних капацитета, опремање новодограђеног простора и адаптација старог дела зграде, као и продужетак планске набавке ИТ опреме.

Закључак: Факултет политичких наука има план и буџет за реализацију научноистраживачког рада. За извођење ДАС Политикологија постоје одговарајући просторни капацитети, који су опремљени потребном опремом за савремено извођење наставе. Такође, може се потврдити да постоји адекватан библиотечки фонд, као и приступ базама података које су неопходне за израду докторских дисертација и за научноистраживачки рад. Стога РК потврђује испуњеност Стандарда 10.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је у потпуности испуњен.

Стандард 11: Контрола квалитета

Факултет је у јуну месецу 2021. године усвојио Стратегију обезбеђења квалитета која је доступна на интернет страници Факултета. На основу ње је декан Факултета донео Изјаву о обезбеђењу квалитета рада Факултета. У Стратегији су утврђене области обезбеђења квалитета и то: студијски програми, настава, наставно особље, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, библиотека, ресурси, ненаставно особље, процес управљања, јавност рада.

Установа је на званичној интернет страници у рубрици *Правни акти, планови и извештаји* приложила и Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета за период 2021-2024. са роковима за спровођење вредновања у свим областима. Није приложен ни један раније усвојен Акциони план. Такође, недостају извештаји органа надлежних за утврђивање и спровођење мера обезбеђења квалитета за претходни период. У Извештају се наводи да је претходни извештај Комисије за процену квалитета рада Факултета политичких наука усвојен је 09. јула 2021.

Субјекти обезбеђења квалитета су, пре свега, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета, али и сви остали факултетски органи (управа и стручне службе), запослени, наставници, као и студенти. Органи и стручна тела одговорна за обезбеђење квалитета су: декан и продекани, Савет Факултета, Наставно-научно веће Факултета, Студентски

парламент, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета рада Факултета и Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету.

Извештај о самовредновању и провери квалитета Факултета обухвата трогодишњи период 2017-2020. Нису приложени претходни извештаји (нема их на сајту Факултета). Извештај је достављен без извештаја о резултатима самовредновања студијског програма докторских студија.

Поред извештаја о самовредновању Факултета у документацији су приложени и објављени на сајту Факултета: Прилог 11.2. Јавно публикован документ Стратегија обезбеђења квалитета, Прилог 11.3. Правилник о наставној литератури, Прилог 11.4. Извод из Статута установе којим регулише оснивање и делокруг рада комисије за квалитет, као и Табела 11.1. Листа чланова комисије за контролу.

На сајту Факултета се налазе и други документи који се односе на контролу квалитета: Правилник о академској честитости студената, који између остalog нормира и питања плагијата и аутоплагијата. Такође, приложен на сајту је и документ Пријава за етичко одобрење истраживачког пројекта. На списку докумената на сајту налази се и Пословник о раду Комисије за обезбеђење квалитета, али није приложен.

На сајту се налазе и планови рада Факултета за сваку годину посебно, за задњих 14 година, као и Извештаји о раду за исти период.

Од зимског семестра 2007/2008. године два пута годишње спроводи се евалуација педагошког рада наставника на основним, мастер и докторским студијама, а од зимског семестра 2010/2011. године евалуација педагошког рада наставника и сарадника такође на основним, мастер и докторским студијама. Истовремено се у предлогу мера за унапређење другог стандарда наводи увођење обавезе процене педагошког рада наставника на докторским студијама.

Систем обезбеђења квалитета (Стандард 3). Комисија за обезбеђење квалитета је формирана 21. фебруара 2019. године. Састоји се од седам чланова: наставника (један продекан и по један представник сваког Одељења), једног представника ненаставног особља и једног представника Студентског парламента. Ова Комисија је активна само у периоду спровођења анкетирања, као што се у Извештају наводи. Просечна оцена на скали од 1 до 10 за квалитет предавања на докторским академским студијама износи 6,74. Нема података када је вршено анкетирање и број анкетираних што резултате чини недовољно уверљивим. Такође, није осмишљен начин на који ће добијени резултати анкете бити претворени у мере које се предузимају ради унапређења квалитета. Као што се у Извештају констатује систему недостаје механизам „перманентне евалуације“. Приложена је и Листа чланова Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе на УБ-ФПН. Броји 9 чланова, које чине представници свих одељења и Кабинета за стране језике, 2 студента и 1 представник стручне службе Установе. Састав Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе у складу је са чл. 80 Статута.

Што се тиче квалитета наставног процеса у Извештају се приказује нормативна основа за процену овог стандарда. Декларативно се врши изјашњавање без неких уверљивијих показатеља. Примера ради у Извештају се каже да се квалитет наставе на Факултету политичких наука систематски прати и оцењује на појединачним предметима, али се предузимају и корективне мере за његово унапређење. Нису дати докази за речено. Недостају показатељи о ефикасности и квалитету студирања, а пре свега: проценат пролазности на свим предметима у свим испитним роковима, просечне оцене по предметима, просечне оцене по годинама студија, проценат испита по испитним роковима, дужина студирања са просечном оценом, итд.

Не постоје показатељи на основу којих би се могло закључити да Установа обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа.

Факултет подстиче своје запослене да се активно баве научним, истраживачким, уметничким и професионалним радом и да што чешће објављују резултате свога рада. Посебна пажња је посвећена успостављању програма сарадње и размене наставника, сарадника и студената са европским факултетима и факултетима из региона. Приложена је листа од 36 установа у земљи и свету са којима Факултет сарађује. У циљу развоја и унапређења истраживачке делатности формирano је 19 научноистраживачких центара. Научно-истраживачка делатност се углавном одвија преко њих.

Садржај и резултати научноистраживачког и стручног рада усклађени су са циљевима високошколске установе. Факултет самостално и у суздаваштву, објављује књиге, углавном наставника и сарадника Факултета, као и научне часописе: Годишњак ФПН, Политичке перспективе (регионални часопис за политичка истраживања, у сарадњи са Факултетом политичких знаности из Загреба), Политички живот“, ЦМ – Комуникација и медији, Генеро, Journal of Regional Security, Студентски годишњак.

Не постоји податак о организовању научних скупова, посебно у току последњих десет година. Факултетски линк <https://www.fpn.bg.ac.rs/naucni-skupovi-i-konferencije> је празан.

Програм Докторских студија је недовољно повезан са научноистраживачким радом. Не постоји јасан податак о ангажовању доктораната на научноистраживачким пројектима. Само се у Програму научно-истраживачког рада наводи да је на пројектима ангажовано 7 истраживача који су докторирали у претходној години. Дата је листа објављених докторских теза у високошколској установи у претходне три школске године. Установа депонује докторске дисертације у јединствен репозиторијум који је трајно доступан јавности online и у библиотеци Факултета. Установа обезбеђује јавну доступност реферата о прихватању дисертације и објављених научноистраживачких резултата које је кандидат остварио, путем сајта факултета

На Факултету се тренутно реализују 2 домаћа фундаментална пројекта у које су укључени углавном сви наставници и сарадници и 6 међународних. На сајту Факултета објављени су најновији научни резултати (http://rfpn.fpn.bg.ac.rs/?locale-attribute=sr_RS) наставника у публикацијама насталим у оквиру пројеката који се изводе на Факултету политичких наука. Такође, добро и прегледно је урађен преглед резултата из претходних година, са могућношћу претраживања по више критеријума.

У Програму научно-истраживачког рада за период 2021 – 2024. се наводи да истраживачи ФНП учествују у 13 пројекта које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС. На њима је ангажовано 99 истраживача.

Обезбеђено је учешће студената у телима, односно у Комисији за обезбеђење квалитета (један студент) и у Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе два студента (девет чланова). Студенти докторски студија нису до сада учествовали у контроли квалитета путем анкета, тако да им није обезбеђено учешће у оцењивању и осигурању квалитета овог студијског програма.

Као што се у Извешају каже (Стандард 14) процена квалитета се врши само онда када закон обавезује на то, недостаје „перманентна евалуација“. На Установи није устројен уходан систем обезбеђења квалитета. Још увек нису јасно дефинисани поступци и корективне мере у случају неиспуњавања стандарда у областима које се проверавају у процесу самовредновања, а које су процењиве од студената.

Факултет поседује добре стручне и научне капацитете, његови наставници су активни истраживачи, али је потребно организовати ефикасан систем праћења и

унапређења квалитета, како би биле уочене и отклоњене слабе тачаке које и сама увиђа у приложенoj SWOT анализи у Извештају о самовредновању Установе.

Накнадно је, на захтев РК, достављен Извештај о самовредновању Докторских академских студија политикологије (2017-2020). У Извештају се налазе резултати различитих анкета, неких у којима су учествовали студенти ДАС студија, али и оних вршених међу послодавцима дипломираних студената. Захваљујући упитницима за процену квалитета рада ДАС студија дошло се до информација о томе како сами студенти докторских студија процењују своје способности и компетенције. У овом погледу студенти су у великом проценту, преко 60%, задовољни ДАС Политикологијом сматрајући да је она испунила њихова очекивања. Често се, ипак, из добијених података не може закључити да ли је испитивана популација ДАС студената или неких студената другог или првог циклуса. Будући да не постоје извештаји о самовредновању из претходних година, није могуће утврдити које су мере предложене у циљу побољшања овог стандарда за студијски програм. Односно, не може се пратити напредовање по стандардима. Из овога се може се закључити да Факултет не прати постизање научних способности и академских вештина својих студената. Стога се као претња види то што докторат из политичких наука није довољно препознат у сврху запошљавања које није академске природе. У овом циљу се, као једна од мера која се предлаже, наводи боља припрема студената докторских академских студија за тржиште рада, што је и један од закључака урађене SWOT анализе у циљу стицања увида у целокупне докторске академске студије на Факултету:

У анализи квалитета наставника и сарадника (Стандард 7) Установа се у Извештају критички осврће на своју политику и процедуре везане за запошљавање и избор наставног кадра (као и на процедуре избора, именовања, процене, развоја и промоције кадра, између остalog). Иако Факултет не поседује програм развоја кадра, појединачни захтеви наставника за стручним усавршавањем готово увек наилазе на подршку. Не постоји ни план развоја људских ресурса за академско, техничко и наставно особље, али подршку Факултета имају сви који желе да се усаврше у професионалном смислу. Зато се у предлогу мера за побољшање овог стандарда предлаже оснивање Научног фонда Факултета који би финансијски подстицао одласке наставника и сарадника на међународне конференције као и објављивање радова у међународним часописима на SCI листи.

Студенти докторских студија до сада нису учествовали у самовредновању и проверу квалитета. У предлогу мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 11 се наводи да треба подстаки студентско организовање студената докторских студија и њихово веће укључивање у рад студенских организација на Факултету.

Без обзира на ово у Извештају се констатује да Факултет обезбеђује квалитет свих својих докторских студија кроз унапређење научноистраживачког рада, као и кроз осавремењивање садржаја студијских програма докторских студија и да прати и анализира постизање научних способности својих студената докторских студија. Факултет је обезбедио да студенти докторских студија дају свој допринос у развоју научних дисциплина којима се баве њиховим укључивањем у домаће научноистраживачке пројекте финансиране од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, али и у међународне пројекте.

Према томе, главна примедба која се може дати код оцене овог стандарда односи се на чињеницу да Установа нема комплетан Извештај о самовредновању студијског програма докторских студија. Анализа која је дата произашла је углавном из раније достављеног Извештаја о самовредновању установе. Због овога је било теже утврдити које су мере предложене у циљу побољшања овог стандарда за студијски програм. Ипак, на крају,

Комисија констатује да је наведени стандарди испуњен, али постоји доста простора за његово унапређење. Препорука је да ова високошколска установа убудуће још ефикасније спроводи, надгледа и унапређује квалитет студијских програма, како би идентификовала и отклонила неке од слабих тачака које и сама увиђа у приложенoj SWOT анализи у Извештају о самовредновању Установе.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 7 (седам).

Стандард је испуњен.

Стандард 12: Јавност у раду

Прилог 12.1 - Дигитални репозиторијум садржи исечак са сајта Е – тезе. На сајту Е – тезе Универзитета у Београду доступне су на увид и преузимање докторске дисертације из локалног репозиторијума и узајамне базе података докторских дисертација универзитета у Београду, Нишу и Крагујевцу, који чине интегрални део дигиталних репозиторијума – ПХАИДРА. Такође, репозиторијум садржи и одређени број старијих дисертација које нису доступне јавности у потпуности због заштите ауторских права, али се могу тражити на увид, као и одређене дисертације које су српски научници били у иностранству крајем 19. и почетком 20. века.

Прилог 12.2 – Подаци о менторима садржи страницу сајта Факултета посвећену докторским студијама – део о наставницима и менторима. На самом сајту у овом делу се може видети списак наставника који могу бити ментори у изради докторских дисертација кандидатима докторских студија.

Закључак: На основу увида у Прилоге 12.1 и 12.2, Комисија констатује да Факултет чини јавно доступним све податке предвиђене стандардом, те да су исти лако доступни свим заинтересованим лицима.

ПРЕПОРУКЕ

Предлог мера за отклањање уочених слабости:

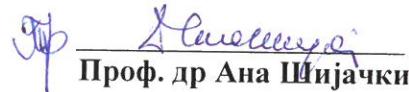
- Направити анализу исхода учења и стручности коју студенти докторских студија добијају на крају студија како би се утврдило да ли одговарају потребама тржишта рада.
- Устројити уходан систем обезбеђења квалитета и јасно дефинисати поступке и корективне мере у случају неиспуњавања стандарда у областима које се проверавају у процесу самовредновања, а које су процењиве од студената.
- предлог мера и активности за унапређење квалитета високошколске установе које би требало спровести до наредне редовне спољашње провере квалитета, а у циљу побољшања квалитета рада
- периодично преиспитивати циљеве студијског програма, структуру и садржај студијског програма у погледу односа опште академских, научно стручних и стручно-апликативних дисциплина
- У активности Центра за развој каријере укључити студенте докторских студија.
- Унапредити информациони систем имајући у виду да се комуникација, обавештавање студената, пријава испита итд... обавља све више путем интернет странице Установе, посебно у време студирања у новонасталим епидемиолошким условима.
- Больје припремити студенте докторских академских студија за тржиште рада како би докторат из политичких наука био больје препознат у сврху запошљавања које није академске природе.

- Усвојити програм развоја кадрова који би устројио политику и процедуре везане за запошљавање и избор наставног кадра
- Основати Научни фонд Факултета који би финансијски подстицао одласке наставника и сарадника на међународне конференције, као и објављивање радова у међународним часописима са SSCI листе.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

Председник Комисије

Проф. др Ана Шимићки

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета у високом образовању
Број: 612-00-00375/9/2021-03
Датум: 16. 03. 2022. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА
БЕОГРАД

Примљено:	4. 4. 2022		
Орг.јел.	Број	Прилог	Вредност
01	70%	/	/

На основу члана 23, став 9, тачка 1 Закона о високом образовању („Сл. гласник РС”, бр. 88/17, 73/18, 27/18 – др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21 – аутентично тумачење, 67/21 - др. закон и 67/21) и Решења Комисије за акредитацију број 612-00-00375/8/2021-03 од 10. 03. 2022. године, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаје

УВЕРЕЊЕ о акредитацији студијског програма

Докторских академских студија (ДАС) – Политикологија, за који је Захтев за акредитацију поднела високошколска установа Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, са седиштем у Београду, у улици Јове Илића бр. 165, ПИБ: 101746499, Матични број: 07028121.

Имајући у виду да је Установа испунила све стандарде за акредитацију студијског програма прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” бр. 13/19, 1/21, 19/21), студијски програм Докторских академских студија (ДАС) – Политикологија је акредитован у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области Политичких наука, за упис 20 (двадесет) студената у прву годину у седишту Установе.

Достављено:
- високошколској установи
- архиви

ДИРЕКТОР
Желена Кочовић
Проф. др Јелена Кочовић

